

บ	ท	ที่	8
---	---	-----	---

8. ประเทศพม่ากำลังพัฒนาเข้าสู่ระบบนานาชาติ

ความท้าทายของประเทศพม่าต่อการยอมรับของนานาชาติ โดยเฉพาะประเทศตะวันตก โดยมีเวทีของอาเซียนเป็นเดิมพัน พม่ากำลังมีกระบวนการสู่เวทีโลกที่สำคัญ เช่น การเข้ารับตำแหน่งประธาน GMS Business Forum แทนประเทศจีน ระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำที่นครเนย์ปีดอร์ เมื่อปลายปี 2554 และการที่จะเป็นเจ้าภาพซีเกมส์ของพม่าในปี 2556 รวมถึงโอกาสที่จะเป็นประธานอาเซียนของพม่า ปี 2557 ซึ่งใกล้เคียงเวลากับที่พม่าจะเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ในปี 2558

ประเทศไทยจำเป็นที่จะต้องมีนโยบายการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันตกเป็นวาระแห่งชาติ หรือ “Look West National Policy” ทั้งด้านการเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์ (Logistics Land Bridge Corridor Linkage) ระหว่างทวาย-กาญจนบุรี และในอีกหลายจุดที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ (Economic Corridor Linkage) รวมถึงด้านการลงทุนทั้งที่เป็นการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment: FDI) และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ครอบคลุมทั้งด้านอุตสาหกรรม บริการ การเกษตร และพลังงานน้ำ (Hydropower) รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน ภายใต้ผลประโยชน์ตอบแทนอย่างสมดุลภายใต้ความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

การพัฒนาเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างไทยและพม่าจะต้องตั้งอยู่บน “บทบาทความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อขับเคลื่อนกลไกต่างๆ ทั้งภาครัฐ-เอกชน-ท้องถิ่น บนบริบทของการเปลี่ยนแปลงประเทศพม่าเข้าสู่ระบบที่เป็นสากล” โดยการจัดการความสมดุลระหว่างความมั่นคงและเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการเมืองและวัฒนธรรมที่คล้ายกันแต่มีความแตกต่าง ซึ่งจะต้องมีการกำหนดแผนงานของการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ชัดเจน ซึ่งจะต้องมีผังควบคุมกำกับงาน (Milestone) กำหนดกรอบระยะเวลาให้ชัดเจน โดยนำทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ความมั่นคง ภาคเอกชน และท้องถิ่น เข้ามาเป็นส่วนร่วมเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างไทยและพม่า

สัญญาณการเปลี่ยนแปลงของประเทศพม่าเข้าสู่ระบบนานาชาติ

8.1 ทิศทางความเป็นเอกภาพของพม่า

หลังการเลือกตั้งในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2553 พม่าดำเนินนโยบายด้านเอกภาพของประเทศ แม้ว่าการเมืองยังคงอยู่ภายใต้การบงการและอิทธิพลของทหาร โดยเฉพาะจากนายพลอาวุโสตาน ช่วย ซึ่งยังถือเป็นประธานสูงสุด (Senior Military Leaders) มีอำนาจเหนือกว่าประธานาธิบดี (พลเอกเต็ง เส่ง) และสามารถเรียกประธานสภาผู้แทนฯ หัวหน้าพรรคการเมือง และผู้นำเหล่าทัพเข้ามาพบ และรับฟังนโยบายได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ นายพล หม่อง เอ ยังได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้นำลำดับต้นๆ ของผู้นำทางทหาร และอาจเป็นผู้สืบทอดอำนาจแทนพลเอกอาวุโสตาน ช่วย ซึ่งนายพลระดับรองๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นทหารสายยุทธการ ซึ่งยังต้องการ

รักษาสถานทางทหารไว้ ต้องอย่ามองข้ามว่า ปัจจุบันประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพมลายูยังมีปัญหาชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะพื้นที่ทางรัฐฉานตอนเหนือ และทางภาคตะวันออกเฉียงติดกับประเทศไทย ก็ยังอยู่ในอำนาจของกะเหรี่ยง ทั้งกะเหรี่ยงพุทธ (DKBA) และกะเหรี่ยงคริสต์ (KNU) ซึ่งกลับเข้ามาจับมือกันใหม่เพื่อต่อสู้กับพม่า ทางภาคใต้ ปัญหาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยชาวมอญก็ยังมีปัญหา ซึ่งหลายพื้นที่รัฐบาลยังเข้าไม่ถึง ซึ่งยังไม่รวมถึงรัฐยะไข่ และอีกหลายๆ พื้นที่ ซึ่งมีความล่าช้าต่อการแยกตัวเป็นอิสระ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้นำทหารของพม่ายอมไม่ได้ โดยนโยบายของรัฐบาลพม่าจะเน้นความเป็น Unity หรือการรวมชาติภายใต้สโลแกน “One Nation One Army” หรือ “หนึ่งประเทศ หนึ่งกองทัพ” ซึ่งนโยบายของกองทัพ (Tatmadaw) เน้นเรื่องของความมั่นคงของชาติเหนือกว่าด้านเศรษฐกิจ นโยบายของไทยจะต้องมีการเปลี่ยนมุมมองพม่า โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกิจการภายใน และแนวคิดที่จะใช้ชนกลุ่มน้อยเป็นกันชนบริเวณชายแดน

นางออง ซาน ซูจี (ขวา) แกนนำการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในพม่า ให้การต้อนรับนางฮิลลารี คลินตัน รมว.ต่างประเทศสหรัฐฯ ที่บ้านพักริมบึงในกรุงย่างกุ้งของเธอ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2554

8.2 พม่าหลังการเลือกตั้งซ่อม จะได้รับการยอมรับจากชาติตะวันตก

จากการที่นางออง ซาน ซูจี ผู้นำฝ่ายค้านและนักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในพม่า ได้ลงสมัครในการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกรัฐสภาซึ่งได้มีการเลือกตั้งซ่อมไปเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2555 ซึ่งทางฝ่ายทหารดูเหมือนจะต้องการและสนับสนุนให้พรรค NLD ของนางชนะเลือกตั้งด้วยซ้ำไป

การเลือกตั้งซ่อมที่ผ่านมาเป็นการเลือกตั้งสภา ทั้งสภาประชาชน (Pyithu Hluttaw) และสภาผู้แทนชาติ หรือ ส.ว. (Amyotha Hluttaw) จำนวนรวมกัน 45 ที่นั่ง และผู้แทนเขตอีก 2 ที่นั่ง โดยพรรค NLD ของนางออง ซาน ซูจี น่าจะได้รับการเลือกตั้งประมาณ 44 ที่นั่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2555) ผลการเลือกตั้งซ่อม

ครั้งนี้ แทบไม่มีผลต่อสัดส่วนของพรรครัฐบาลและฝ่ายทหาร ซึ่งยังคงเสียงส่วนใหญ่ของทั้ง 2 สภา กว่าร้อยละ 90 ของรัฐสภาพม่า ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้ผ่านมา รัฐบาลพม่าเปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นคู่ค้ากับพม่า จำนวน 10 ประเทศ และผู้สื่อข่าวจากต่างประเทศกว่า 170 คน เข้าไปทำข่าวและสังเกตการณ์ในพื้นที่เลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ โดยพรรค NLD ของนางออง ซาน ซูจี ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นส่วนใหญ่ เท่ากับสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลของนายเต็ง เส่ง และทำให้ประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศตะวันตกหมดข้ออ้างความไม่เป็นประชาธิปไตยของรัฐบาลและฝ่ายทหาร ทำให้รัฐบาลสามารถขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และนโยบายรวมชาติได้อย่างราบรื่น สามารถมองในแง่ดีเกี่ยวกับการเริ่มปฏิรูปการเมือง และระบอบประชาธิปไตยในพม่า

ด้วยท่าทีของรัฐบาลพม่าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลพม่ามีสัญญาณที่ดีในการเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยแบบสากล และนำสหรัฐอเมริกาและอียูเข้ามาถ่วงดุลกับจีน คาดว่าในช่วงกลางปี 2555 ทางรัฐมนตรีต่างประเทศของอียู จะมีการประชุมหารือ ทบทวนมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อประเทศพม่า เพื่อเป็นแรงจูงใจให้รัฐบาลพม่ามีการขับเคลื่อน ปฏิรูประบอบประชาธิปไตยและระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้ประเทศตะวันตกสามารถเข้ามาลงทุนในพม่าได้อย่างถูกต้อง เพราะผลประโยชน์ในพม่า โดยเฉพาะแหล่งน้ำมันและแก๊ส เป็นที่หมายปองของประเทศตะวันตกมานานแล้ว หลังจากปล่อยให้ประเทศจีนได้ประโยชน์ไปแต่ฝ่ายเดียว ซึ่งประเทศไทยต้องเข้าใจในเกมนี้ และเร่งที่จะปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับพม่าในมิติต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

นางออง ซาน ซูจี เดินสายหาเสียงต่างจังหวัด ก่อนถึงการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกรัฐสภา วันที่ 1 เมษายน 2555

8.3 นโยบายเปิดกว้างด้านการลงทุน

การเปิดกว้างด้านการลงทุนด้วยการออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุน 3 ฉบับในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมียวดี ทวาย และจ้าวผิว ซึ่งกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ นักลงทุนสามารถลงทุนได้ 100% และมีความชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับการสามารถใช้เงินตราต่างประเทศในการลงทุน โดยที่ไม่ต้องไปแลกเปลี่ยนกับสกุลเงินจ๊าต ซึ่งที่ผ่านมากฎหมายการลงทุนของพม่า ไม่ค่อยส่งเสริมต่อการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากพม่ายังมีความระแวงต่างชาติ ซึ่งหากจะลงทุนในพม่าก็ต้องเข้าไปด้วยวิธีอื่นมึนนี้ อย่างไรก็ตาม กฎหมายใหม่ของพม่าก็ยังได้รับการวิจารณ์ว่ายังไม่ดีพอในลักษณะที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน (Legal Reform) ที่จะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งของไทย และประเทศอื่นๆ ซึ่งรัฐบาลพม่าจะต้องมีการเปิดกว้างมากกว่านี้ จึงจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนได้

8.4 การลอยตัวอัตราแลกเปลี่ยนของพม่า

ที่ผ่านมาประเทศพม่าเป็น 1 ใน 17 ประเทศ ที่ยังคงใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบซ้ำซ้อน ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการค้า – การลงทุนของประเทศ ก่อนหน้านี้ พมามีอัตราแลกเปลี่ยน 2 ระบบคือ ในระบบทางการ 1 เหรียญสหรัฐ แลกได้ 6.4 จ๊าต และอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดแลกได้ 800 – 820 จ๊าต¹ แตกต่างกัน 128 เท่า แต่หลังจากการเลือกตั้งซ่อมในวันที่ 1 เมษายน 2555 ทางพม่าได้ปฏิรูปอัตราแลกเปลี่ยนโดยการลอยตัวค่าเงินจ๊าตเป็นแบบ Monetary Floating Management ทำให้เงินจ๊าตมีอัตราเดียวที่ประมาณ 800-820 จ๊าต (ณ วันที่ 1 เมษายน 2555) เป็นการยกเครื่องอัตราแลกเปลี่ยนแบบ 2 อัตรา ซึ่งใช้มากกว่า 20-30 ปี ซึ่งระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวจะเอื้อต่อการค้าและการลงทุน ซึ่งประเทศไทยจะได้ประโยชน์มาก เพราะมีการค้ากันอยู่มากกว่า 5,000 – 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะเดียวกันก็เป็นจังหวะเดียวกันกับการลงทุนไทย ซึ่งภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากนโยบายขึ้นค่าแรงในอัตราสูง ซึ่งนักลงทุนไทยกำลังเตรียมการที่จะเข้าไปลงทุนในพม่าจะได้รับประโยชน์ เนื่องจากที่ผ่านมาปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนของพม่าเป็นปัญหามาก

ธนบัตรจ๊าต (Kyat) ของพม่า

¹ ที่มา: สำนักข่าวรอยเตอร์

อย่างไรก็ดี รัฐบาลพม่าได้พยายามที่จะเข้ามาแก้ไขเพื่อผ่อนคลายอัตราแลกเปลี่ยนในระบบ กับความเป็นจริงของอัตราตลาดที่ต่างกันมาก ซึ่งรัฐบาลพม่าก็รู้ว่าเป็นอุปสรรคสำคัญของการค้า-การลงทุนต่อการเปิดประเทศและต่อการเปิดสาขาของธนาคารจากประเทศต่างๆ โดยเมื่อช่วงปลายปี 2554 รัฐบาลพม่าได้ขอคำแนะนำจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เพื่อปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนและระบบการโอนเงินผ่านธนาคารที่เป็นสากล

8.5 พม่ากับ ‘ประธานอาเซียน’ ในปี 2557

ประธานาธิบดีพม่า โดยนายเต็ง เส่ง เสนอตัวที่จะเป็นประธานสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ในปี 2557 ซึ่งพม่ามีความมุ่งมั่นหวังในเรื่องนี้ค่อนข้างสูง ทั้งนี้ในการประชุมอาเซียนที่เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี 2549 พม่าถูกบีบให้สละสิทธิ์การรับหน้าที่ประธานอาเซียน เพราะถูกวิจารณ์หนักกรณีสิทธิมนุษยชน ทั้งไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย แต่นับจากจัดการเลือกตั้งเมื่อปี 2553 อันถือเป็นการปิดฉากการปกครองของทหาร รวมถึงรัฐบาลพม่าก็ได้ดำเนินมาตรการหลายอย่างที่สร้างความประหลาดใจให้สังคมโลกด้วยการปล่อยนักโทษ ซึ่งทำให้สถานภาพของพม่าในสายตาต่างชาติดีขึ้น ซึ่งทำให้โอกาสที่พม่าโดยการสนับสนุนจากผู้นำประเทศอาเซียนจะได้เป็นประธานอาเซียนในปี 2557

ทั้งนี้ ประธานอาเซียน มีการหมุนเวียนกันตามตัวอักษรในหมู่ 10 ชาตินสมาชิก มีหน้าที่เป็นเจ้าภาพการประชุมสุดยอด รวมถึงการประชุมเกี่ยวเนื่องกับชาติยักษ์ใหญ่ อย่างสหรัฐฯ จีน อินเดีย และรัสเซีย อาเซียนซึ่งมีประชากรรวมกัน 591 ล้านคน ล้วนอุดมไปด้วยทรัพยากรพลังงาน อยู่ในเส้นทางเดินเรือที่สำคัญต่อการค้าโลก อีกทั้งอาเซียนยังตั้งเป้าจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจ หรือ AEC ตามแบบสหภาพยุโรปภายในปี 2558 ซึ่งพม่าจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดของกลุ่มด้วย รวมถึงการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกที่สหรัฐฯ จะเข้าร่วมกลุ่ม

ประธานาธิบดี เต็ง เส่ง แห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

8.6 การรับฟังประชาชนด้านสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลพม่ามีแผนในการสร้างเขื่อนมิตซอน ภายใต้การสนับสนุนด้านเงินทุนจากจีน มูลค่า 3.6 พันล้านดอลลาร์ ทางตอนเหนือของประเทศ ท่ามกลางบรรดานักเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม เตือนว่า โครงการสร้างเขื่อนแห่งนี้ จะทำให้หมู่บ้านหลายสิบแห่งต้องจมน้ำ ประชาชนต้องอพยพออกจากที่อยู่อย่างน้อย 10,000 คน และสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อแม่น้ำอิรวดี และร้อยละ 90 ของพลังงานจะตกไปอยู่ในมือของจีน ขณะทำงานก่อสร้างส่วนใหญ่ก็ตกไปอยู่ในมือของแรงงานชาวจีน ซึ่งต่อมา รัฐบาลพม่าก็ยุติโครงการนี้ เพราะมีกระแสต่อต้าน และระงับการก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ที่หลายฝ่ายคัดค้าน นอกจากนี้ ในช่วงต้นเดือนมกราคม 2555 รัฐบาลพม่าได้ยกเลิกข้อตกลงกับ บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (DDC) ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาด 4,000 เมกะวัตต์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมทวาย โดยให้เหตุผลถึงความกังวลที่โรงไฟฟ้าถ่านหิน จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แสดงถึงรัฐบาลพม่ายุคใหม่มีต่อสภาวะแวดล้อมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมากขึ้น (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก)

8.7 การออกกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการลงทุนและการเงิน

พรรครัฐบาลพม่า (SPDC) ออกกฎหมายเมื่อ 27 มกราคม 2554 เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่นักลงทุนต่างชาติ เพื่อส่งเสริมการส่งออกในเขตเศรษฐกิจ (ปัจจุบันพม่ามีเขตอุตสาหกรรม 18 เขตทั่วประเทศ) ประกอบด้วย 12 บท ได้แก่ การจัดตั้งองค์การบริหารกลาง คณะกรรมการบริหารด้านเขตเศรษฐกิจพิเศษและอำนาจหน้าที่ สิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุน หน้าที่ของผู้พัฒนาและผู้ลงทุน การใช้ที่ดิน การธนาคาร การประกันภัย การตรวจสอบสินค้า การกักกันพืชสัตว์ ด้านแรงงาน สิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุน เช่น ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ 5 ปีแรก ได้รับการยกเว้น VAT ผ่อนปรนให้สามารถใช้เงินสกุลต่างประเทศทำธุรกรรมได้

8.8 การเปิดกว้างเกี่ยวกับด้านสื่อมวลชน

ในการประชุม ASEAN Summit ที่เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ครึ่งล่าสุด เมื่อช่วงเดือนตุลาคม 2554 พม่าส่งสัญญาณที่ดีด้านการเปิดกว้างของสื่อมวลชน โดยรัฐบาลพม่ากำลังยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรเว็บไซต์ข่าวชั้นนำ เช่น เว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์ และสำนักข่าวบางแห่งที่บริหารโดยกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ปัจจุบันรัฐบาลกำลังร่างกฎหมายฉบับใหม่ ซึ่งจะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการเซ็นเซอร์เนื้อหาทางการเมืองของรัฐบาล พม่ากำลังเลิกใช้ระบบเซ็นเซอร์เนื้อหาทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ ประชาชนทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงออก โดยกฎหมายสื่อใหม่จะมีหลักประกันด้านเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งหมายความว่า จะไม่มีเซ็นเซอร์เนื้อหาข่าวอีก แต่จะมีระบบตรวจสอบบางอย่าง เป็นกระบวนการตรวจสอบที่ถูกกฎหมาย

ขณะที่การเซ็นเซอร์จะเน้นเฉพาะเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมและศาสนา ทั้งนี้ แม้ฝ่ายนิติบัญญัติจะเต็มไปด้วย ส.ส. ที่เป็นอดีต นายพล และยังเป็นผู้ทรงอิทธิพลของประเทศ ก็ไม่สามารถใช้วิธีควบคุมสื่อเหมือนเดิมได้อีกแล้ว จากปัจจุบันที่การควบคุมสื่อของพม่าอยู่ในอันดับ 174 จาก 178 ชาติของดัชนีล่งละเมิดสื่อ จากการจัดทำของกลุ่มผู้สื่อข่าวไร้พรมแดนเมื่อปี 2553

การที่รัฐบาลพม่าผ่อนคลายมาตรการควบคุมสื่อ ภาพนางออง ซาน ซูจี หรือที่เรียกขานกันทั่วไปในหมู่ชาวพม่าว่า “ท่านผู้หญิง” ทำให้สถานการณ์ในกลุ่มสื่อดีขึ้น ทำให้ผ่อนคลายมาตรการคุมเข้มสื่อ ซึ่งรัฐบาลพม่าตัดสินใจเปลี่ยนทัศนคติ ชนิดเหนือความคาดหมาย และถือเป็นการปฏิรูปมากที่สุดในฐานะประเทศอดีตอาณานิคมอังกฤษ ตั้งแต่ทหารทำรัฐประหารเมื่อปี 2505 ทั้งนี้ ในอดีตเกือบครึ่งศตวรรษที่หนังสือทุกเล่ม บทเพลงทุกบท และงานศิลปะทุกชิ้นจะต้องผ่านคณะกรรมการเซ็นเซอร์ จะตัดทอนเนื้อหาทางการเมือง และการวิพากษ์วิจารณ์ระบบเผด็จการของพม่าออกจนหมดสิ้น ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นสัญญาณที่ดีของการเปิดประเทศของพม่าในอนาคต

โทรทัศน์พม่า มีการปฏิรูปการเน้นความเป็นตะวันตกมากขึ้น
